

**Istoria rock și R&B din S.U.A., pe înțelesul tuturor.
Eric Charry - *A New and Concise History of Rock
and R&B Through the Early 1990s*,
Wesleyan University Press, Middletown, 2020**

(text de Vlad Ghinea, câștigătorul Premiului I la
Concursul Național de Critică Muzicală „Mihail Jora”, 2023)

Statele Unite ale Americii reprezintă și astăzi un pilon fundamental al industriei de muzică pop, inclusiv pe mai multe ramificații de genuri: rock, rap, hip hop, R&B etc. De altfel, genurile amintite s-au născut și dezvoltat în centrele urbane americane și au influențat creația de pe întreg mapamondul. În mod evident, o latură atât de însemnată a segmentului *mainstream* a beneficiat de-a lungul timpului de un număr imens de studii și volume, care au cercetat în profunzime fenomenul muzicii pop și au oferit o perspectivă mai clară asupra istoriei genului, precum și asupra tuturor părților implicate în procesul de creație și de distribuție a unui produs muzical.

Am întâlnit o astfel de descriere comprimată și totodată relevantă în *A New and Concise History of Rock and R&B Through the Early 1990s* (O nouă și concisă istorie a rock-ului și R&B până la începutul anilor 1990), volum semnat de Eric Charry. Etnomuzicolog și profesor american la Universitatea Wesleyan, Charry și-a dedicat cariera studiului diferitelor culturi muzicale din Africa. Experiența sa în învățământ se poate simți în claritatea stilului întrebuițat pe întreg parcursul volumului, unde realizează o radiografie a muzicii de largă difuzare în S.U.A., axându-se pe componenta rock și R&B (*Rhythm and Blues*, identificată în special cu muzicienii afro-americani).

Până la descrierea istorică propriu-zisă din prima parte (*History*), autorul alege să introducă cititorul mai întâi într-un capitol (*Music industry, media and technology*) menit să îl familiarizeze cu legislația și asociațiile de drepturi de autori din S.U.A., avansul tehnologic, dar și cu evoluția mediilor de difuzare. Următoarele capitole prezintă evoluția muzicii pop, plasând industria muzicală americană în context istoric, cu toate zbaterele social-politice ce au marcat societatea în XX. Charry

punctează foarte clar relația tensionată dintre segmentele albe și de culoare din rândul muzicienilor și producătorilor muzicali, care a născut numeroase inechități pentru artiștii de culoare până spre 1960-1970. În deceniul al nouălea al secolului trecut, scandalurile iscate de versurile cu conținut explicit sexual sau violent îi atrag atenția lui Charry, acestui subiect atribuindu-i-se un subcapitol consistent (*Parents Music Resource Center*). Legat de anii '90, autorul punctează câteva transformări importante din acea perioadă, precum afirmarea genului *grunge* sau schimbările din zona caselor de producție. Această primă parte dedicată istoriei rock și R&B este urmată de o foarte cuprinzătoare secțiune de figuri și grafice (*Figures*), care ajută cititorul să își formeze o perspectivă clară asupra evoluției în timp a muzicii pop americane.

Ultima parte (*Interpretative Frameworks*) a cărții lui Eric Charry reunește trei studii etnomuzicologice (urmate de o explicație a metodologiei de documentare), în primul dintre acestea (*Identities*) discutând mai multe feluri de identități (vârstă, etnie, gen) și relația acestora cu muzica. Autorul inserează o frază care în mod cert poate să provoace dezbateri aprinse în mediile științifice: „Gender and sexuality are not aspects of human nature fixed at birth but rather practices (or performances) that we do to forge and live out our identities” („Genul și sexualitatea nu sunt aspecte ale naturii umane fixate la naștere, ci mai degrabă practici (sau performanțe) pe care le facem ca să ne formăm și să ne trăim identitățile.”), (Charry 2020: 267). Având în vedere avântul ideologiilor progresiste în mediul universitar din S.U.A., prudența explică plasarea unei astfel de afirmații fără o detaliere prea convingătoare, de altfel Charry trecând destul de rapid la comentarea relației dintre sexualitate și muzică, analizând simboluri sonore și vizuale din activitatea unor artiști precum *Led Zeppelin*, David Bowie, Michael Jackson sau Annie Lennox. În următorul studiu (*Aesthetic Preferences and Sonic Markers*), autorul se concentrează asupra particularităților unor muzici provenite din diferite segmente de populație (europeană, africană, latino), apoi în *When Cultures Cross* discută interferențele culturale în muzică, fiind dezvoltate și teme intens menționate în mediile academice americane, precum *cultural appropriation* (însușire culturală). În legătură cu aceasta din urmă,

Charry recunoaște faptul că interpretarea greșită a termenilor poate duce la nașterea unor conflicte, îndemnând în schimb la o dezbatere a ideilor bazată pe dialog și colaborare.

Prin *A New and Concise History of Rock And R&B Through the Early 1990s*, Eric Charry a reușit să realizeze o sinteză a fenomenului muzical din zona *mainstream* americană. Naturalitatea și claritatea stilului din cartea lui Charry se apropie în mare măsură de aspectul unui material destinat pentru uz didactic. O traducere a acestui volum în limba română ar fi binevenită, întrucât ar ușura accesul la informațiile prezentate de Charry și ar constitui un bun suport pentru seminarele de istoria muzicii pop din universitățile de muzică românești.